

vse naše nade. Letošnje blagajnikovo poročilo je tedaj še jako ugodno, dasiravno je v njem govorjenje o primanjkljaju.

Izredna lepa podpora, katero je naklonila prijateljica koroških Slovencev, znaša 4000 gld., a tudi brez nje je imela družba deseto leto svojega obstanka 2000 gld. več dohodov, kakor l. 1894. in sploh več, kakor katero si bodi leto poprej.

Ker je že IX. zvezek „Vestnik“ prinesel vsote, katere so darovale posamezne podružnice l. 1895., in ker je ravno kar izdalo društveno vodstvo precej obširni tiskani poročili o izvrstnem delovanju moških in ženskih podružnic v zadnjih dveh letih, dovolim si li posebej omenjati, da sem primoran tudi jaz vreči par zrnica kadila na slavo za družbo vnetim narodnim gospem in gospicam. Zgodi naj se, kakor je rekel g. tajnik v poročilu, podobi suhih številc.

Mej podružnicami, ki so lansko leto nabrale večje vsote, kakor predlanskim, jih je na Kranjskem 26 in mej njimi je 9 ženskih podružnic, druge so večinoma mešane; mej napredujočimi 10 štajerskimi podružnicami je jedna ženska; Korošci še nimajo probujenega ženstva (vzbujati je bode začela naša velikovška šola, ko je bode začela podučevati v maternem jeziku); zate se pa bolj postavljalo dame na Goriškem in v Trstu, kjer je mej 10 podružnicami, katere so se lansko leto posebno odlikovale 8 ženskih podružnic. Dobro vemo, kaj se pravi, pobirati denar, če tudi v dobre namene pri ljudeh, vemo kako je treba včasih marsikatero grenko požreti od neprijateljev in polovičarskih prijateljev, da ni žalostnih posledic. Zato pa veljaj vsem družbinim članom in še prav posebno Vam, neutrudljive blagajničarice in neupogljivi blagajničarji pri naših podružnicah in Vam vsem, ki nabirate denar za družbo, za obilni trud in požrtvovalno, vsem dobrim Slovincem, lahko rečem iz srca kipeča: pristrčna zahvala in v nebo doneča slava!

Speha podružnic letos na bodem našteval, ker Slovenci zadnji čas delamo že toliko šuma po svoji domovini in po vsi Avstriji, da bode kmalo le malo krajev, ki bi bili brez narodne zavesti in bi se mogli prištevati narodno spečim. Da more družba dostojno odbijati ljute naskoke sovražnikov na naše narodne svetinje, potrebuje še mnogo municije. Dobrovoljno jej je lani v ta namen priskočilo na pomoč 19 pokroviteljev z lepo vsoto 1858 gld. 63 kr. Bog živi te rodoljube in jim obudi mnogo posnemovalcev mej imovitimi rojaki! Kakor že več let poprej, tako je prejela družba tudi v minolem letu od visokega deželnega zbora kranjskega 1000 gl. in slavnega zastopa mesta ljubljanskega 500 gld., za kar jima izrekamo iskreno zahvalo. Tudi število slovenskih hranilnic in posojilnic, katere so velikodušne odprle svoje blagajnice v podpore naše družbe, se je pomnožilo. Njih imena in darila citate v tedenskih izkazih društvenega blagajništva po časnikih. Slovenci, držite se teh zavodov, ti so naši!

Slovenski časniki niso samo radovoljno prinašali objav vodstvo in dohodkov društva, ampak slavna uredništva so tudi sama nabirala darove in jih pošiljala glavnemu blagajniku. Nabrali so časniki te-le vsote: „Mir“ 2271 gld. 60 kr., „Slov. Narod“ 1316 gld. 51 kr., „Slovenec“ 116 gld. 50 kr., „Danica“ 42 gld. 50 kr., „Slov. Gospodar“ 21 gld. 62 kr., in „Domovina“ 19 gld. 50 kr. Prav lepo zahvalim za nesebični trud vse gg. urednike teh listov in pravično se mi zdi, da z ozirom na teže navedenih številc še posebno pohvalim gosp. Alojzija Legata v Celovcu in gosp. Josipa Nollija v Ljubljani.

(Dalje sledi.)

— **Župnikom v Stariloki** je imenovan preč. gospod Francišek Kumer, dekan na Vrhniki.

— **Blagoslovljenje in otvoritev** gasilnega doma v Radovljici se je vkljub neugodnemu vremenu dne 30. avgusta završila prav dostojno ob mnogobrojni udeležbi. Za novi dom

si je stekel največ zaslug načelnik gasilcev radovljiških gosp. Hugon Roblek, v priznanje česar so mu gasilci vzdali v domu primerno spominsko pločo.

— **Riharjeva slavnost** dne 25. avgusta v Polhovem gradu se je ob navzočnosti mnogih rodoljubov završila najlepše. Slavnostni govor je imel preč. g. profesor Ant. Kržič, ki je v lepih besedah slikal zasluge Gregorja Riharja za slovensko pesem.

— **Podpori.** Poljedelsko ministerstvo je mokronoški kmetijski podružnici dovolilo 500 gld. podpore za napravo vzornega vinograda ter obljubilo brezplačno potrebno trsje. Za nakup sveta, za napravo sadjarske šole pri sv. Marjeti je ministerstvo dovolilo 200 gld. podpore.

— **Kmetijska družba kranjska** priredi dne 15. okt. v Novem mestu izredni občni zbor, na katerem se bodo razpravljala zgolj vinograjška vprašanja.

— **Vspored** za odkritje spominske ploče slikarjema Janezu in Juriju Šubicu dne 8 sept. v Poljanah se je določil nastopno. Ob 8¹/₂ uri odhod iz škofjeloškega kolodvora na voze. Pozdrav v Poljanah po gosp. županu. Sv. maša v farni cerkvi ob 10¹/₂ uri, slavnostni govor čest. g. drž. poslanca Anton Koblarja, odkritje in blagoslovljenje spomenika po domačem g. župniku. Obisk rojstne hiše umetnikov. Banket ob 1. uri pop. v gostilni gosp. Čadežev. Ob 5 uri pop. čaj pri gospej dr. Ivan Tavčarjevi na Visokem. Ob 6. uri odhod na škofjeloški kolodvor. Petje oskrbi iz prijaznosti sl. akademiško društvo „Sava“. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda** in čitalnica v Šiški priredita na Mali Šmaren dne 8. septembra na Vodnikovem rojstnem domu pri Žibertu v Zgornji Šiški vrtno veselico.

— **Društvo »Pravnik«** v Ljubljani priredi v nedeljo dne 6. t. m. izlet v Divačo.

— **Novo vladno poslopje v Ljubljani.** Dela za zgradbo novega deželno-vladnega poslopja v Ljubljani so že razpisana. Ponudbe je vložiti do konca septembra. Stroški so proračunjeni na 200 000 gld. Stavba se ima izročiti svojemu namenu s 1. avgustom 1898.

— **Prvo splošno kolesarsko društvo v Ljubljani** je naslov novemu biciklističnemu društvu, ki se je osnovalo v Ljubljani.

— **Klub slov. biciklistov »Ljubljana«** priredi v nedeljo dne 6. septembra iz Ljubljane na Vrhniko dirko.

— **Mrtvega našli** so minoli teden pod planino Svečico 36letnega krčmarja Andreja Noč-a iz Koroške Bele. Mož je ponesrečil. Spodtaknilo se mu je najbrže in je pal v propad in se ubil.

— **V smrt na vešalih** obsodili so dne 23. avgusta pri ljubljanskem porotnem sodišču 26letnega hlapca Janeza Kristana iz Hotavelj, ker je ustrelil svojega gospodarja Matija Platiša v Bašlju.

— **Nesreči.** Dne 30. avgusta dopoldne povozil je pred frančiškansko cerkvijo v Ljubljani hlapec Janez Kamnar iz Dobrunj 60letno prodajalko nogovice Lizo Kavčič. Hlapec je bil pijan in je jako hitro vozil. Z ojesom je zadel nesrečnico v glavo in jo prav težko ranil. — 68letni kovač Janez Lotrič, je dne 31. avgusta popoldne tako nesrečno zašel na Tržaški cesti med tri ondu vozeče vozove, da je padel in mu je vozno kolo šlo preko glave. Mož je zelo poškodovan.

— **Požar** je uničil dne 31. avgusta zvečer novo hišo Jere Ločnikar na Hauptmanci. Prihiteli so gasiti ljubljanski gasilci, a niso mogli blizu, ker je bila vsled vednega deževja vsa okolica hiše pod vodo. Pod strešjem je bilo spravljeno tudi več krme, ki je seveda tudi pogorela. Hiša je bila lesena in znaša škoda do 1000 gld.

— **Utonil** je na Petkovcu nad Logatcem dijak Karol Križaj iz Trsta. Deček je bival pri svojih sorodnikih na počitnicah, a je pri kopanju utonil.

— Utonil je v Kolpi devetletni Franc Simčič iz Radovič pri Metliki. Plaval je z ednega brega na drug breg po čoln, a v sredi pota je zginil pod vodo. — V Tunjicah pri Kamniku je utonil v neki jami, napolnjeni vsled deževja z vodo, 2letni sin posestnika Koželja.

— Požar. V Rutah na Koroškem je dne 17. avgusta v ponedeljek, ob 8. uri zjutraj začelo goreti pri Hribnjaku. Pogorelo je skedenj in hiša. Opravo in živino so rešili. Zaravrovani so bili za pohoštvo in tudi za snopje.

Klanje v Carigradu.

Minoli teden v četrtek je neka tolpa udrila v Carigradu v turško banko. Kakšen namen je imel ta napad še ni povse pojasnjeno, kajti poročila iz Carigrada niso povse zanesljiva. Posebno se turška vlada prizadeva, da bi svet prepričala, da so ta napad prouzročili Armenci, ki so nevoljni, da Turčija v Aziji ne vpelje nobenih preosnov in da je odstranila armenskege patrijarka Izmirijana, ki je bil pri ljudstvu priljubljen, ker se je upal tudi zanj potegniti.

Mnogo verjetnejše je, da so ta napad najeli Turki, da so imeli povod napasti Armence. V Carigradu je tudi mej Armenci več malopridnežev, katere je najela turška policija, da so napali banko. Neko poročilo pa celo pravi, da banke niso napali Armenci, temveč armenski Kurdi, katerih je sedaj mnogo v Carigradu. Vsekako je čudno, da je turška vlada rada dovolila tem napadovalcem svoboden odhod na neki zasebni ladiji, ko bi jih vojaki vendar bili lahko obkolili in bi se proti njim bila začela preiskava. Turški vladi bi bilo moralo biti na tem, da popolnoma pojasni, kaj so zarotniki nameravali, če imajo še kaj zaveznikov, če se ni morda bati vstaje v Armeniji sami.

Pa bodi kakor koli, toliko je gotovo, da je ta napad bil le nedolžna demonstracija. Denarja v banki se ni nikdo dotaknil, celo uradnike so pustili. Govori se, da so iz bančnega poslojja Armenci streljali na policijo, a se nič ne ve, da bi bil kdo ubit, torej je verjetno, da so streljali le v zrak.

Čudno je pa, da se je nakrat po vsem mestu in predmestjih izvedelo, da so Armenci napali banko. To je ravno tako, kakor bi bil kdo nalašč razširjal to novico in jo pretiraval. Skoro ob istem času so po vsem mestu začeli pobijati Armence, kakor na povelje. Razni turški postopači jeli so pobijati in klati Armence ter ropati. Policija se pa ni nikjer prikazala, vojaštva pa tudi ni bilo iz vojašnic, da si je bil boj po vsem mestu in da so celo zastopniki vevlastij zahtevali vojaško pomoč. Vojaški poveljniki o vsem pobijanju niso ničesa hoteli slišati. Inozemske ladije so morale izkrcati pomorščake v varstvo veleposlanikov, poslanikov in konzulov. Posebno je pa čudno, da je raznovrstna turška druhal največ prihajala oborožena. Domneva se, da je policija razdeljevala orožje mej razgrajače. Seveda se ne ve, če je turška vlada sama to klanje prouzročila, ali so pa policija in vojaški poveljniki se mej seboj dogovorili. Morda so ho-

teli mohamedanci nekoliko pritiskati s tem na sultana, da bi se ne udal zahtevam kretskih kristijanov.

Začelo se je strašno klanje po ulicah in po hišah. Armenci so napravili barikade in se za njimi branili. Hiše so zaprli in na napadovalce streljali skozi okna. Drugi so bežali v cerkve in evropske konzulate, nekateri so pa na ladijah pobegnili. Po nekaterih ulicah je bilo na kupe ljudij pobitih. Posebno so pa Turki lomili v armenske prodajalnice in vse oropali. Ljudi, ki so jih v njih, našli so pa pobili. Pa tudi tiste prodajalnice inozemcev so oropali, v katerih službujejo Armenci. Skoro je bilo podobno, da so Turki ta nemir prouzročili jedino zaradi tega, da so mogli ropati. Kdo ve, če ni policija imela svojega dela od ropa.

Koliko so škode napravili, koliko ljudij pobili, se ne ve. Govori se, da je kacij 10.000 Armencev mrtvih. Turki so mrtvece po ulicah vlačili in na vozovih vozili in metali v morje.

Dragoman ruskega poslaništva je videl Turka, ki je ubil Armenca. Dragoman, ki je imel nekaj svojih ljudij pri sebi, je prijel ubijalca in peljal ga na policijo. Na policiji so pa rekli, da ga ne sprejmo, ker ne verjamejo, da bi ta Turek bil zares Armenca ubil. Dragoman ga je sedaj peljal na rusko veleposlaništvo, in tu se je pokazalo, da je ubijalec služabnik iz sultanove palače, kar pač kaže, da so Turki morili na višje povelje.

Poboji v Carigradu so se ponavljali več dni. V tem je pa mohamedansko ljudstvo precej podivjalo in sultan se je začel bati, da ljudje napadejo njegovo palačo. 15.000 vojakov se je zatorej postavilo na stražo pred sultanovo palačo.

Armenci so v Carigradu bili v večjem številu hišniki in vratarji. Sedaj skoro povsod manjka vratarjev, kajti so zginili. Najbrž so Turki jih pobili. Armenci skriti po cerkvah pa sedaj veliko lakoto trpe, kajti ne upajo se na ulico. Kako so predrzni Turki, se vidi iz tega, da je Turk za Armencem tekel celo v vežo švedskega poslaništva in ga ondu ubil. Poslanik se je seveda zaradi tega pritožil.

Policija pa sedaj preiskuje armenske hiše. Kjer najde kaj orožja, pa vse zapro. Slednji dan gonijo dolge vrste uklenjenih Armencev po carigrajskih ulicah v ječe. Turški pouličnjaki se nesrečnikom pri tem posmehujejo. Nastavila se je posebna komisija, ki bode sodila vse zaprte. Sestavljena je seveda tako, da bodo največ le Armenci obsojeni. Turkom so pa Armence pobijati pomagali tudi židje. Židje so jezni na Armence, ker jim konkurirajo v trgovini.

Sedaj, ko je pobijanje že pri kraju, je verski poglavar mohamedanski prepovedal turškim dijakom, da morajo biti doma in ne smejo hujskati ljudstva. Vse Armence, ki so bili v državni službi, so odpustili. Inozemskim poškodovancem je obljubil sultan iz lastne blagajnice povrniti škodo. Tudi v nekaterih drugih mestih so Turki pobijali Armence, a ni točnih poročil. Povsod jih pa zapirajo.